

Muutosjohtajan katsaus - huhtikuu 2017

Kehitysprojektin linjaukset

Kunnat ja koulutuksenjärjestäjät päättivät valtuustoissaan sekä kuntayhtymä-/yhtiökokouksissaan marras-joulukuussa 2016, että tulevaisuudessa kaksi osakeyhtiötä hoitaa ammatillisen koulutuksen itäisellä Uudellamaalla. Suomenkielistä ammattikoulutusta tällä hetkellä hoitavat Point College ja Amisto/Edupoli korvattaisiin uudella yhtiöllä. Yhtiö tarjoaisi koulutusta myös ruotsin ja englannin kielillä runsaalle 2 000 opiskelijalle. Ruotsinkielisestä koulutuksesta, josta tällä hetkellä vastaavat Inveon ja Prakticum, vastaisi tulevaisuudessa ainoastaan Prakticum, jossa tänään opiskelee noin 800 opiskelijaa Helsingissä ja noin 100 opiskelijaa Porvoossa. Muutoksen jälkeen Prakticumilla olisi noin 350 opiskelijaa Porvoossa.

Kunnat ovat sopineet molempien kuntayhtymien toiminnan luovuttamisesta ”liikkeen luovutuksen” periaatteella ja henkilöstön siirtymisestä ns. ”vanhoina työntekijöinä”. Jotta henkilöstö saisi tarkempaa tietoa muutoksen merkityksestä sekä mahdollisuuden kommentoida, esittää kysymyksiä jne., kukin koulutuksenjärjestäjä järjestää henkilöstölleen YT-neuvottelut. Suunnitelman mukaan kaikki päätökset viedään kuntien valtuustoihin vielä kevään 2017 aikana, mutta uudet omistajat ottavat vastuun koulutuksen järjestämisestä vasta 1.1.2019 alkaen. Päätöksen ja uuden toiminnan aloittamisen välinen suhteellisen pitkä aika johtuu siitä, että siirtymävaihe on suunniteltava tarkasti ennen uuden toiminnan aloittamista.

Ohjausryhmän tekemä työ projektia varten noudattaa näitä linjauksia.

Huhtikuun aikana koulutuksenjärjestäjät käyvät lain edellyttämät yhteistoimintaneuvottelut, joiden yhtenä tehtävänä on tiedottaa suunnitelmista ja tarjota mahdollisuus esittää kysymyksiä.

Selvitykset ja taustatiedot

Erittäin suuri osa tehdystä työstä on keskittynyt juridiikkaan, talouteen sekä varsinaisen päätöksentekoaikoinen valmisteluun. Käsitellyt aiheet kattavat myös valtion lainsäädäntömuutokset ja rahoituksen leikkaukset, alueen opiskelupaikkojen määrän sekä koulutuksen tarpeen tulevaisuudessa, henkilöstön, kiinteistöt ja omaisuuden. Voi näyttää siltä, että varsinainen pääasia – opiskelijat ja itse koulutus – on tähän asti jäänyt liian vähälle huomiolle, mutta tarkoitus on ensin rakentaa kunnan perusta ja sitten suunnitella koulutus. Pyritään siihen, että organisaatiomuutos vaikuttaa opiskelijoihin mahdollisimman vähän ja että siirtymävaihe hoidetaan mahdollisimman sujuvasti niin, että opiskelijat saavat heille luvatus koulutuksen opintojen alkaessa.

Ohjausryhmä, joka koostuu kaikkien yhdeksän kunnan edustajista, koulutuksenjärjestäjistä sekä heidän henkilöstön edustajista on kokoontunut yhdessä muutosjohtajan sekä myös FCG Consulting -yhtiön ulkopuolisen työvoiman kanssa kerran kuukaudessa joulukuusta lähtien. Ohjausryhmä on ohjannut sekä konsulttien että muutosjohtajan työtä, ja myös kunnanjohtajat ovat säännöllisesti saaneet raportteja hankkeen edistymisestä. Muutosjohtaja on vierailut useimmissa jäsenkuntien kunnanhallituksissa tai valtuustoissa tiedottamassa hankkeesta.

Kunnilla on erilaiset lähtökohdat – osa kunnista aikoo jatkaa omistajina tulevissa yhtiöissä ja osa aikoo vetäytyä kokonaan – mistä syystä myös valmistelu näyttää hieman erilaiselta eri kunnissa.

Myös koulutuksenjärjestäjillä on toisistaan hieman poikkeavat tilanteet: ”Ammatillinen koulutus Itäisellä Uudellamaalla Oy” (työnimi) -yhtiön tulevat pääasiassa omistamaan PointCollegen ja IUKKY:n nykyiset

omistajat. Ruotsinkielisen koulutuksen osalta tilanne on hieman erilainen: Prakticum Oy:n omistavat Espoon, Kauniaisten, Helsingin, Kirkkonummen, Sipoon ja Vantaan kunnat sekä Folkhälsan Ab. Prakticum on ilmoittanut olevansa valmis antamaan Inveonin omistajakunnille mahdollisuuden tulla omistajiksi Prakticum Oy:hyn.

Ammatillinen koulutus Itäisellä Uudellamaalla Oy tulee toimimaan osittain tiloissa, jotka PointCollege on alunperin suunnitellut ja käyttänyt, sekä Amiston/Edupolin nykyisissä tiloissa Perämiehentiellä. Inveonin Haikkon tiloista tullaan vähitellen luopumaan (tarkka ajankohta selviää myöhemmin) ja toiminta siirretään osittain Amiston nykyisiin tiloihin Perämiehentiellä, ja Porvoon kaupunki mahdollistaa myös uuden rakennuksen rakentamisen Perämiehentiellä, ns. Amiston kampusalueella.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisen edellytykset Itä-Uudellamaalla

Kaikkien tilastojen ja ennusteiden perusteella voidaan todeta, että alueella on tarvetta ammatilliselle koulutukselle niin tänään kuin tulevaisuudessakin, sekä nuorille että aikuisille;

- elinkeinoelämä on monipuolista ja tarvitsee työvoimaa myös tulevaisuudessa
- alue tarvitsee palveluja
- ikäluokat ja todennäköisesti myös opiskelijamäärät kasvavat, mikä osaltaan tarkoittaa, että oppilaitosten tulot lisääntyvät valtionosuuksien muodossa
- riittävän vahvat päämiehet/omistajat ovat valmiita kantamaan vastuun toiminnasta ja voivat taata toiminnan edellytykset

Täten voidaan todeta, että kaikki OPM:n asettamat ehdot ammatillisen koulutuksen järjestämiselle täyttyvät. Tulevaisuutta ajatellen tilat muodostavat tärkeän tekijän; suunnitelmat yhteisten tilojen käyttämisestä kielirajojen yli sekä suunnitelmat Inveonin nykyisistä tiloista luopumisesta luovat erinomaiset mahdollisuudet välttää turhia kustannuksia.

Omistajien päätöksenteko

Ensimmäisessä vaiheessa kuntayhtymien perussopimuksia on muutettava. Tämä vaatii kuntien päätöksiä. Perussopimus ohjaa kuntayhtymien toimintaa, ensimmäisessä vaiheessa päätetään päivityksestä, joka huomioi uuden kuntalain vaatimukset. Myös kevennettyä hallintoa ehdotetaan. Hallinnon muoto olisi ns. ”yhden elimen malli”, jossa luovutaan uuden valtuuston valinnasta ylimenokaudelle (31.12.2018 asti) ja molemmissa kuntayhtymissä on vain yksi hallitus sekä mahdollisuus kutsua yhtymäkokous koolle tarvittaessa.

Omistajakuntien väliset voimasuhteet eivät muutu tämän muutoksen myötä, mutta hallinto kevenee.

Toisessa vaiheessa koulutuskuntayhtymät luopuvat tehtävästään järjestää koulutusta. Tehtävä siirtyy ”Ammatillinen koulutus Itäisellä Uudellamaalla Oy” -yhtiölle sekä Prakticum Oy:lle. Prosessi vaatii hakemuksen tekemistä OPM:lle sekä OPM:n päätöksen.

Kuntayhtymien luopuessa oikeudestaan järjestää koulutusta heidän tehtävänsä muuttuu ns. kiinteistö kuntayhtymiksi, jotka omistavat, hallinnoivat ja vuokraavat tiloja.

Myös ”Ammatillinen koulutus Itäisellä Uudellamaalla Oy” -yhtiön perustaminen vaatii päätöksen, ja päätös tarvitaan myös siitä, keistä tulee uuden osakeyhtiön omistajia. Suunnitelmien mukaan mm. kuntayhtymien irtain omaisuus siirretään koulutusosakeyhtiöille, ainoastaan kiinteistöt ja maaomaisuus jää kuntayhtymien omistukseen. Omaisuudesta kuntayhtymät saavat kunnille siirtyvistä osakeyhtiöistä omistusosuuksia. Tämä prosessi on selkeämpi, jos kuntayhtymien omistajat ovat tässä vaiheessa samat kuin osakeyhtiön omistajat –

jos jokin kuntayhtymän kunta ei halua olla omistajana osakeyhtiössä, tulee kuntayhtymästä tällöin osakeyhtiön osakas. Siksi suositellaan, että kunnat, jotka eivät lähde mukaan osakkaiksi osakeyhtiöön, vetäytyvät kuntayhtymistä tässä vaiheessa.

Jotta kunnat tietäisivät, mitkä eri päätösten taloudelliset vaikutukset ovat, laaditaan ns. purkuseelvitys, jossa selvitetään kuntayhtymien velat, varat, sitoumukset, eläkevastuut jne. Kuntayhtymistä eroamisesta päättää kuntayhtymien korkein elin – valtuusto tai kuntayhtymäkokous, tulevaisuudessa hallitus. Eroamispäätöksessä päätetään mm. kunnan kuntayhtymältä saama korvaus tai sen kuntayhtymälle maksettava korvaus, riippuen kuntayhtymän taloudellista tilanteesta.

Koulutuksenjärjestäjien tehtävä

Omistajakuntien tehtyä päätöksensä neljä koulutuksenjärjestäjää aloittavat työnsä. 2+2 on tulevaisuudessa 2, mikä tarkoittaa suunnittelua, koordinointia ja työtä liittyen kaikkeen siihen, miltä toiminta näyttää 1.1.2019 alkaen ja myös siihen, että kaikille opiskelijoille taataan heidän valitsemansa koulutus omistajanvaihdoksesta huolimatta.

Jatkosuunnitelmat

Työ jatkuu ja ohjausryhmä vie projektia eteenpäin kuntien linjausten mukaisesti. Tavoitteena on tulevaisuudessakin tarjota korkealaatuista ammatillista koulutusta seudulla sekä nuorille että aikuisille.

Ystävällisin yhteistyöterveisin!

Kurt Torsell, muutosjohtaja

